

## Regeringens proposition

1984/85: 123

om godkännande av protokoll nr 7 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna;

beslutad den 21 februari 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

LENNART BODSTRÖM

### Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner protokoll nr 7 till konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. I protokollet uppställs garantier för vissa ytterligare rättigheter, bl. a. rätt till prövning i två instanser av brottmål, rätt till ersättning för oriktiga brottmålsdomar och krav på lika behandling av makar i vissa familjerättsliga frågor.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag  
PROTOKOLL  
vid regeringssammanträde  
1985-02-21

**Närvarande:** statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

**Föredragande:** statsrådet Bodström

**Proposition om godkännande av protokoll nr 7 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna**

---

## 1 Inledning

Med stöd av riksdagens godkännande (prop. 1951:165, UU 1951:11, rskr 1951:251) deponerade Sverige den 4 februari 1952 ratifikationsinstrumentet avseende konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. De i konventionen upptagna rättigheterna har sedermera kompletterats genom tilläggsprotokoll av den 20 mars 1952 (prop. 1953:32, UU 1953:1, rskr 1953:124) och protokoll nr 4 av den 16 september 1963 (prop. 1964:87, UU 1964:4, rskr 1964:137). De svenska ratifikationsinstrumenten avseende dessa protokoll deponerades den 22 juni 1953 respektive den 13 juni 1964.

Genom protokoll nr 2 av den 6 maj 1963 (se betr. protokoll nr 4) fick den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna behörighet att under vissa förutsättningar avge rådgivande yttranden. Protokoll nr 3, som också undertecknades den 6 maj 1963 (se betr. protokoll nr 4), avsåg ändring av artiklarna 29, 30 och 34 i konventionen i syfte att underlätta arbetet för den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna. Genom protokoll nr 5 av den 20 januari 1966 ändrades artiklarna 22 och 40 i konventionen när det gällde mandattiden för ledamöterna av kommissionen och av den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

Det senaste protokollet som Sverige har anslutit sig till är protokoll nr 6 av den 28 april 1983 om dödsstraffets avskaffande i fredstid (prop. 1983/84:31, UU 1983/84:4, rskr 1983/84:62).

Europarådets ministerkommitté har vid sitt 375:e ställföreträdamöte i september 1984 antagit texten till ett sjunde tilläggsprotokoll till konventionen. Protokollet öppnades för undertecknande av ministerkommittén

den 22 november 1984, då det skrevs under av Sverige. De engelska och franska texterna, som har samma giltighet, samt en översättning till svenska bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag avser nu att ta upp frågan om godkännande av detta tilläggsprotokoll.

Under ärendets behandling i regeringskansliet har kontakter under hand förekommit med justitiekanslern (JK), kammarrätten i Jönköping, riksåklagaren, rikspolisstyrelsen, statens invandrarverk, familjelagssakkunniga samt justitieombudsmannen (JO).

## 2 Bakgrund

Den 16 december 1966 antog Förenta Nationernas generalförsamling den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt det fakultativa protokollet till den senare konventionen (prop. 1971: 125, UU 1971: 13, rskr 1971: 270). Konventionerna och protokollet undertecknades för Sveriges vidkommande den 29 september 1967. De svenska ratifikationsinstrumenten deponerades den 6 december 1971.

Europarådets ministerkommitté, som var medveten om att problem kunde uppstå genom att FN-konventionerna och den europeiska konventionen existerade sida vid sida, gav i oktober 1967 en expertkommitté i uppdrag att undersöka frågan. Expertkommittén lade år 1969 fram en rapport till ministerkommittén om skillnaderna mellan de rättigheter som garanterades genom den europeiska konventionen och de rättigheter som omfattades av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

Europarådets rådgivande församling antog den 23 oktober 1972 rekommendation 683 (1972) om de åtgärder som borde vidtas med anledning av slutsatserna från en parlamentarisk konferens om mänskliga rättigheter som hölls i Wien den 18–20 oktober 1971. Församlingen lade fram förslag till ett program för Europarådet på kort och medellång sikt i fråga om mänskliga rättigheter. Den rekommenderade särskilt en undersökning av frågan om att utvidga de rättigheter som skyddas genom den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter. I sin rekommendation 791 (1976) om skyddet för de mänskliga rättigheterna i Europa rekommenderade församlingen vidare ministerkommittén att sträva efter att i den europeiska konventionen införa så många som möjligt av de substantiella bestämmelserna i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

År 1976 inleddes på grundval av 1969 års rapport ett arbete på att utvidga rättighetsskyddet i den europeiska konventionen. Detta arbete har numera

uppdragits åt en särskild expertkommitté. En ledstjärna i denna kommittés arbete har varit att bland de skyddade rättigheterna endast ta med sådana som kan anses tillräckligt specificerade för att kunna garanteras inom ramen för det kontrollsystem som upprättats genom konventionen.

Det protokoll som nu föreligger har arbetats ut av expertkommittén och har behandlats av Europarådets huvudkommitté för de mänskliga rättigheterna innan det antagits av ställföreträdarkommittén.

### 3 Allmänt om protokollets innehåll

Genom protokollet kompletteras konventionen med fem nya rättigheter. Dessa upptas i artiklarna 1–5. Artikel 1 ger utlänningar vissa garantier för proceduren i samband med utvisning. Artikel 2 ger dömda personer rätt att överklaga till högre domstol. Artikel 3 stadgar om rätt till ersättning i händelse av felaktig dom. Genom artikel 4 uppställs förbud mot lagföring mer än en gång för samma sak. Artikel 5 kräver likställdhet mellan makar i fråga om rättigheter och ansvar både inbördes och i förhållande till deras barn.

Artiklarna 6–10 är av teknisk natur. Artikel 6 har att göra med den territoriella tillämpningen av protokollet. Enligt artikel 7 skall de nya bestämmelserna betraktas som tillägsartiklar till konventionen. Artikel 8 innehåller bestämmelser om undertecknande och ratifikation m. m. Regler för protokollets ikraftträdande finns i artikel 9. Artikel 10 slutligen avser de uppgifter som Europarådets generalsekreterare har i egenskap av depositarie.

## 4 De enskilda bestämmelserna

### 4.1 Artikel 1

Enligt denna artikel får en utlänning som lagligen är bosatt på en konventionsstats område inte utvisas utan ett i laga ordning fattat beslut härom. Han skall vidare tillåtas (a) framlägga skäl som talar mot utvisningen, (b) få sin sak omprövad och (c) för dessa ändamål företrädas genom ombud inför vederbörlig myndighet.

En utlänning som lagligen befinner sig på en medlemsstats område åtnjuter redan nu vissa garantier enligt den europeiska konventionen när en utvisningsåtgärd vidtas emot honom. Det är i synnerhet fråga om det skydd som ges genom artiklarna 3 (förbud mot omänsklig eller förnedrande behandling) och 8 (rätt till skydd för privat- och familjeliv), i förening med artikel 13 (rätt till effektiv möjlighet att tala inför inhemsk myndighet). Rätten att föra talan tillkommer enligt en dom av den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna var och en som vill göra gällande att

hans rättigheter och friheter enligt konventionen har kränkts (domen i fallet Klass och andra den 6 september 1978).

Av den förklarande redogörelse (Explanatory Report) till protokollet, vilken utarbetats av expertkommittén, framgår bl. a. följande. Ordet "lagligen" hänför sig till den inhemska lagen i den stat det är fråga om. Det är därför den inhemska lagen som avgör vilka villkor som måste vara uppfyllda för att en persons närvaro på statens område skall betraktas som "laglig". Bestämmelsen gäller dock inte bara för utlännningar som har rest in på lagligt sätt utan även för utlännningar som har kommit in illegalt, om de senare har fått tillstånd att bosätta sig i landet. Begreppet utvisning används i allmän betydelse och täcker varje åtgärd som framtvingar en utlännings avresa från territoriet men inbegriper inte utlämning.

Rätten att lägga fram skäl som talar mot utvisningen (a) gäller redan innan saken kommer upp till omprövning. Detta framgår av de procedurrella garantiernas ordningsföljd. Rätten att få sin sak omprövad (b) kräver inte nödvändigtvis ett förfarande i två instanser utan kan innebära att den behöriga myndigheten omprövar saken i ljuset av skäl mot utvisningen som lagts fram av personen i fråga. Det överläts åt inhemsk lag att avgöra på vilket sätt omprövningen skall ske.

Bestämmelsen under (c) att utlämningen skall ha rätt att företrädas genom ombud måste respekteras både med avseende på (a) och (b). När det talas om "vederbörande myndighet" förutsätts att denna kan vara antingen förvaltningsmyndighet eller domstol. Den myndighet som omprövar saken behöver inte vara samma myndighet som fattar det slutliga beslutet om utvisning. Artikeln innebär ingen rätt för personen i fråga eller dennes ombud att fysiskt närvara när saken prövas eller omprövas. Hela proceduren kan alltså vara skriftlig.

Normalt bör en utlämning vara befogad att utöva sina rättigheter enligt artikelns första moment innan han blir utvisad. Genom det andra momentet öppnas emellertid möjlighet till utvisning dessförinnan, när det är nödvändigt i den allmänna ordningens intresse eller motiveras av hänsyn till den nationella säkerheten. Dessa undantag skall tillämpas under beaktande av den proportionalitetsprincip som definierats i domar från den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Om den allmänna ordningen åberopas, måste staten kunna visa att den exceptionella åtgärden var nödvändig i det särskilda fallet eller i fall av detta slag. Om utvisningen sker av hänsyn till den nationella säkerheten, skall detta å andra sidan accepteras som tillräckligt skäl. I båda fallen skall personen i fråga emellertid ha rätt att utöva sina befogenheter enligt det första momentet efter utvisningen.

#### 4.2 Artikel 2

Denna artikel erkänner rätten för varje person som dömts för brott att få skuldfrågan eller det ådömda straffet omprövat av högre domstol. Det krävs inte generellt att både skuldfrågan och straffet skall kunna omprövas. Om vederbörande t. ex. erkänt gärningen, kan rättigheten begränsas till en omprövning av det ådömda straffet. Artikeln överlämnar åt inhemsk lag att fastställa på vilket sätt och enligt vilka grunder denna rätt kan utövas. I motiven (Explanatory Report) sägs att rätten att begära prövningstillstånd i sig är att anse som en omprövning i den mening som avses i artikeln.

Artikelns andra moment medger undantag från rätten till omprövning i fråga om mindre grova gärningar, enligt föreskrift i lag, samt i fall då personen i fråga blivit dömd i högre instans sedan en frikännande dom överklagats eller dömts i första instans av den högsta domstolen. Det senare kan förekomma t. ex. när den tilltalade är regeringsmedlem, domare eller innehavare av ett annat högt ämbete. Ett viktigt kriterium när det gäller att avgöra om brottet är mindre grovt är om fängelsestraff kan komma i fråga eller inte.

#### 4.3 Artikel 3

Genom denna artikel införs en rätt till ersättning på vissa villkor vid felaktiga domar i brottmål. Ett villkor är att domen har vunnit laga kraft och ett annat att vederbörande person har undergått straff till följd av domen. Vidare krävs att domen senare upphävts eller nåd beviljats, i båda fallen på grund av en ny eller nyuppdagad omständighet som styrkt att domen var felaktig. Någon rätt till ersättning föreligger inte, om det kan visas att det helt eller delvis berott på den dömde själv att den tidigare okända omständigheten inte blivit uppdagad i tid.

När villkoren är uppfyllda skall ersättning utgå i enlighet med den berörda statens lag eller praxis. Avsikten är att förplikta staten att betala ersättning i sådana fall där det står klart att personen i fråga var oskyldig.

#### 4.4 Artikel 4

Artikeln stadgar att ingen får rannsakas eller straffas på nytt genom brottmålsförfarande i samma stat för ett brott för vilket han redan blivit slutligt frikänd eller dömd. Detta brukar uttryckas med den latinska grundsatsen *ne bis in idem*. Tillämpningen är begränsad till det nationella planet och avser endast slutliga avgöranden i enlighet med lagen och rättegångsordningen i den berörda staten.

Enligt moment två kan målet dock återupptas, om det föreligger bevis om nya eller nyuppdagade omständigheter eller om ett grovt fel begåtts i

det tidigare rättegångsförfarandet som kan ha påverkat utgången i målet. antingen till förmån för eller till men för den person det gäller.

Ett särskilt stadgande i moment tre utesluter inskränkningar i denna artikel med stöd av artikel 15 i konventionen. Enligt den artikeln är det annars möjligt att göra undantag från vissa av konventionens bud i krig eller i annat allmänt nödläge som hotar nationens existens.

#### 4.5 Artikel 5

Enligt denna artikel skall makar vara likställda i fråga om rättigheter och ansvar vid äktenskapets ingående, under äktenskapet och i händelse av dess upplösning. Kravet på likställdhet gäller bara i makarnas förhållande till varandra, med avseende på deras person eller egendom, och i deras förhållande till barnen. Rättigheterna och ansvaret är således av privaträttslig natur.

Den omständigheten att makarna skall ha samma rättigheter och ansvar i förhållande till sina barn skall inte förhindra staten från att vidta sådana åtgärder som är nödvändiga i barnens intresse. I detta sammanhang bör kommissionens och domstolens praxis uppmärksammas, särskilt avseende artiklarna 8 och 14 i konventionen.

När det gäller artikel 8 (rätten till skydd för familjelivet) har kommissionen och domstolen betonat nödvändigheten att ta hänsyn till barnets intresse. Vad avser artikel 14 (principen om icke-diskriminering) har domstolen förklarat att denna artikel kränks, om en distinktion inte har något objektivet och skäligt berättigande.

Artikel 5 innebär inte att de nationella myndigheterna hindras från att ta vederbörlig hänsyn till alla relevanta faktorer när de skall fatta beslut angående delning av egendom i händelse av äktenskapets upplösning.

#### 4.6 Artiklarna 6–10

Protokollets slutbestämmelser ger endast anledning till några påpekanden i förarbetena (Explanatory Report). De har utformats med beaktande av de modellbestämmelser som antogs av ministerkommittén i februari 1980. Enligt första momentet i artikel 7 skall de nya bestämmelserna anses som tilläggsartiklar till konventionen, och alla konventionens bestämmelser skall följaktligen vinna tillämpning på de genom protokollet tillagda rättigheterna.

Det andra momentet i samma artikel innehåller föreskriften att artiklarna 25 och 46 i konventionen inte skall tillämpas på protokollet, om inte den berörda staten genom en särskild förklaring gått med på detta. Artikel 25 gäller rätten för enskilda personer att föra fram klagomål till kommissionen om kränkningar av konventionen. Artikel 46 avser en stats förklaring om att den underkastar sig domstolens jurisdiktion. En skillnad bör uppmärk-

sammas i förhållande till det fjärde protokollet, som stadgar att motsvarande förklaringar kan göras med avseende på artiklarna 1–4 i protokollet "eller någon av dessa". Denna möjlighet står inte öppen när det gäller förklaringar angående artiklarna 25 och 46 enligt det sjunde protokollet. I detta fall måste förklaringarna avse samtliga tillägsartiklar (artiklarna 1–5).

Sedan protokollet undertecknats skall det ratificeras, antas eller godkännas. För ikraftträdande fordras att sju av Europarådets medlemsstater har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet.

## 5 Föredragandens överväganden

Skyddet för de mänskliga rättigheterna har byggts ut successivt. FN:s generalförsamling antog år 1948 den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Europarådet var emellertid först med att utarbeta och anta en bindande konvention på området. Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna tillkom redan år 1950.

Genom konventionen upprättades också organ för effektiv övervakning av tillämpningen. Det är i första hand den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna och den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna som är kontrollorgan, men också ministerkommittén har tilldelats vissa uppgifter. Redan år 1952 kompletterades konventionen med ett tilläggsprotokoll, som omfattade tre rättigheter. Härigenom garanteras äganderätten (artikel 1), rätten till undervisning (artikel 2) och rätten till fria val (artikel 3). Genom det fjärde protokollet år 1963 tillkom fyra nya rättigheter. De gäller förbud mot frihetsberövande på grund av oförmåga att fullgöra avtalad förpliktelse (artikel 1), rätten till personlig rörelsefrihet (artikel 2), rätten att vistas i sitt hemland (artikel 3) samt förbud mot kollektiv utvisning av utlänningar (artikel 4).

FN-konventionerna om medborgerliga och politiska rättigheter samt om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter tillkom år 1966. Det har varit naturligt att därefter försöka komplettera den europeiska konventionen med vissa rättigheter från FN-konventionerna som kan lämpa sig att underkastas det effektiva kontrollsystem som existerar enligt Europarådets konvention.

Det sjunde protokollet omfattar fem rättigheter som har sin motsvarighet i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Rättigheternas innehåll och utformning avviker dock i vissa avseenden från motsvarande bestämmelser i FN-konventionen.

Artikel 1 i det sjunde protokollet ger utlänningar vissa procedurella garantier i samband med utvisning. En liknande bestämmelse finns i artikel 13 i FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. En

skillnad är emellertid att FN-konventionen avser utlänningar som lagligen befinner sig på en konventionsstats område, medan den europeiska bestämmelsen gäller för utlänningar som lagligen är bosatta på en stats territorium. En strävan har även varit att ge ett klarare uttryck åt garantiernas innehåll och förhållande till varandra. I det första momentet har en uppdelning skett under tre punkter, och i det andra momentet har undantag med hänsyn till den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten uppställts.

Gällande svenska bestämmelser torde väl täcka innehållet i artikel 1. Avvisningar av utlänningar, som inte har erhållit uppehållstillstånd här, faller utanför artikelns tillämpningsområde. En dom eller ett beslut om utvisning får inte verkställas förrän domen eller beslutet har vunnit laga kraft, om inte utlänningen har avgett nöjdförklaring. För att undvika eventuella framtida meningsskiljaktigheter om innebörden av en nöjdförklaring bör Sverige i samband med ratifikationen avge en särskild deklaration. Det bör konstateras att en utlänning som avgett nöjdförklaring enligt 70 § i utlänningslagen (1980: 376) därigenom har avstått från rätten att få ett beslut om utvisning omprövat. En nöjdförklaring kan inte heller återtgas. Har utlänningen överklagat beslutet innan nöjdförklaringen avges, anses hans talan återkallad genom nöjdförklaringen.

Artikel 2 avser rätten för den som dömts för ett brott att få skuldfrågan eller det ådömda straffet omprövat av högre domstol. En likartad bestämmelse finns i artikel 14 mom. 5 i FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

Några svårigheter att förena bestämmelserna med gällande svensk lag föreligger inte. Artikel 2 innehåller inga föreskrifter med avseende på formen för omprövningen. I förarbetena till artikeln sägs dock att rätten att begära prövningstillstånd i sig är att anse som en omprövning i den mening som avses i artikeln. Man kan utgå från att avgörandet av en fråga om prövningstillstånd inte förutsätts ske vid en muntlig förhandling. Detta skulle tyda på att artikel 6: 1 i konventionen, som gäller rätten till opartisk och offentlig rättegång, inte är tillämplig på omprövning enligt artikel 2 i den meningen att muntlig förhandling krävs. Den svenska överrättsprocessen, som i vissa fall medger skriftlig handläggning i brottmål, kan därför inte anses stå i strid med föreskrifterna i artikel 2 i protokollet.

Artikel 3 stadgar om rätt till ersättning i vissa fall med anledning av felaktiga domar i brottmål. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 14 mom. 6 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

I svensk rätt finns inte någon allmän bestämmelse om ersättning till den som dömts och undergått straff för brottslig gärning enligt en dom som senare visar sig felaktig. Om påföljden har varit fängelse, förvandlingsstraff för böter eller frihetsstraff har den dömde rätt till ersättning enligt lagen (1974: 515) om ersättning vid frihetsinskränkning. Ersättning utgår

oberoende av om den felaktiga domen har tillkommit genom något fel eller försummelse från domares eller domstols sida. Ersättning utgår för utgifter, förlorad arbetsförtjänst, intrång i näringsverksamhet och lidande. Om påföljden är böter skall dessa, om de har betalats, avkortas och återbetalas i överensstämmelse med 11 § bötesverkställighetslagen (1979: 189).

Enligt skadeståndslagen (1972: 207) kan viss ersättning utgå, om den dömda har lidit skada till följd av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. I lagen föreskrivs vissa särskilda förutsättningar för sådan skadeståndsskyldighet för staten. Bl. a. förutsätts att de krav har blivit åsatta som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på dess utövning (standardregeln).

De möjligheter till gottgörelse åt de dömda som sålunda föreligger enligt svensk rätt får anses uppfylla kraven enligt artikel 3. Artikeln kan således godkännas utan lagändringar.

Artikel 4 uppställer förbud mot lagföring mer än en gång för samma sak. FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter har ett något annorlunda utformat förbud i artikel 14 mom. 7.

Bestämmelserna i artikeln stämmer väl med den svenska lagstiftningen.

Artikelns tredje moment stadgar att ingen inskränkning får göras i denna rättighet med stöd av artikel 15 i konventionen. Den artikeln gäller rätten att göra avvikelser från skyldigheterna enligt konventionen under krig eller i annat allmänt nödläge som hotar nationens existens.

Artikel 5 kräver likställdhet mellan makar i fråga om rättigheter och ansvar både inbördes och i förhållande till deras barn. Kravet på likställdhet gäller vid äktenskapets ingående, under äktenskapet och i händelse av dess upplösning. En likartad bestämmelse finns i artikel 23 mom. 4 i FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

Den svenska lagstiftningen om äktenskap och barn svarar helt mot de krav som följer av artikel 5.

Av protokollets slutbestämmelser torde endast artikel 7: 2 påkalla några kommentarer. Sverige har vid ratifikation av konventionen samt det första och fjärde tilläggsprotokollet avgett förklaring enligt artikel 25 om erkännande av kommissionens behörighet att motta framställningar från enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda. Sverige bör vid ratifikationen av det sjunde protokollet avge en motsvarande förklaring beträffande artiklarna 1–5 i protokollet.

Sverige har även, med förbehåll om ömsesidighet, erkänt domstolens jurisdiktion enligt artikel 46 med avseende på konventionen samt det första och fjärde tilläggsprotokollet. Vid ratifikationen av det sjunde protokollet bör Sverige genom en särskild förklaring godta domstolens jurisdiktion också beträffande artiklarna 1–5 i protokollet.

## 6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

*dels* godkänna protokoll nr 7 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

*dels* medge att Sverige vid ratifikation av protokoll nr 7 avger förklaringar både om erkännande enligt artikel 25 av kommissionens behörighet att ta emot framställningar från enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda och om godtagande enligt artikel 46 av domstolens tvingande jurisdiktion beträffande artiklarna 1–5 i protokollet.

## 7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

**Protocol No. 7  
to the Convention for the Protection of  
Human Rights and Fundamental Free-  
doms**

The member States of the Council of Europe signatory hereto,

Being resolved to take further steps to ensure the collective enforcement of certain rights and freedoms by means of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Have agreed as follows:

*Article 1*

1. An alien lawfully resident in the territory of a State shall not be expelled therefrom except in pursuance of a decision reached in accordance with law and shall be allowed:

- a. to submit reasons against his expulsion,
- b. to have his case reviewed, and
- c. to be represented for these purposes before the competent authority or a person or persons designated by that authority.

2. An alien may be expelled before the exercise of his rights under paragraph 1.a, b and c of this Article, when such expulsion is necessary in the interests of public order or is grounded on reasons of national security.

*Article 2*

1. Everyone convicted of a criminal offence by a tribunal shall have the right to have his conviction or sentence reviewed by a higher tribunal. The exercise of this right, including the grounds on which it may be exercised, shall be governed by law.

2. This right may be subject to exceptions in regard to offences of a minor character, as prescribed by law, or in cases in which the person concerned was tried in the first instance by the highest tribunal or was convicted following an appeal against acquittal.

**Protocole N° 7  
à la Convention de sauvegarde des Droits  
de l'Homme et des Libertés fondamen-  
tales**

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Protocole,

Résolus à prendre de nouvelles mesures propres à assurer la garantie collective de certains droits et libertés par la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950 (ci-après dénommée « la Convention »),

Sont convenus de ce qui suit :

*Article 1*

1. Un étranger résidant régulièrement sur le territoire d'un Etat ne peut en être expulsé qu'en exécution d'une décision prise conformément à la loi et doit pouvoir :

- a. faire valoir les raisons qui militent contre son expulsion,
- b. faire examiner son cas, et
- c. se faire représenter à ces fins devant l'autorité compétente ou une ou plusieurs personnes désignées par cette autorité.

2. Un étranger peut être expulsé avant l'exercice des droits énumérés au paragraphe 1.a, b et c de cet article lorsque cette expulsion est nécessaire dans l'intérêt de l'ordre public ou est basée sur des motifs de sécurité nationale.

*Article 2*

1. Toute personne déclarée coupable d'une infraction pénale par un tribunal a le droit de faire examiner par une juridiction supérieure la déclaration de culpabilité ou la condamnation. L'exercice de ce droit, y compris les motifs pour lesquels il peut être exercé, sont régis par la loi.

2. Ce droit peut faire l'objet d'exceptions pour des infractions mineures telles qu'elles sont définies par la loi ou lorsque l'intéressé a été jugé en première instance par la plus haute juridiction ou a été déclaré coupable et condamné à la suite d'un recours contre son acquittement.

*Översättning***Protokoll nr 7  
till konventionen angående skydd för de  
mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna**

Europarådets medlemsstater, som undertecknat detta protokoll,

som beslutat att vidta ytterligare åtgärder för att gemensamt säkerställa vissa rättigheter och friheter genom konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna undertecknad i Rom den 4 november 1950 (här nedan kallad "konventionen"),

har kommit överens om följande:

*Artikel 1*

1. En utlänning som lagligen är bosatt på en stats territorium får utvisas därifrån endast efter ett i laga ordning fattat beslut och skall tillåtas

- a. framlägga skäl som talar mot utvisningen,
- b. få sin sak omprövad, och
- c. för dessa ändamål företrädas genom ombud inför vederbörande myndighet eller inför en eller flera av denna myndighet utsedda personer.

2. En utlänning kan utvisas innan han utövar sina rättigheter enligt moment 1 a, b och c i denna artikel, när utvisningen är nödvändig i den allmänna ordningens intresse eller motiveras av hänsyn till den nationella säkerheten.

*Artikel 2*

1. Var och en som dömts av domstol för brottslig gärning skall ha rätt att få skuldfrågan eller straffet omprövat av högre domstol. Utövandet av denna rätt, inbegripet grunderna för dess utövande, skall regleras i lag.

2. Undantag från denna rätt får göras vad avser mindre grova gärningar, enligt föreskrift i lag, eller i de fall då vederbörande har dömts i första instans av den högsta domstolen eller har dömts efter det att en frikännande dom har överklagats.

*Article 3*

When a person has by a final decision been convicted of a criminal offence and when subsequently his conviction has been reversed, or he has been pardoned, on the ground that a new or newly discovered fact shows conclusively that there has been a miscarriage of justice, the person who has suffered punishment as a result of such conviction shall be compensated according to the law or the practice of the State concerned, unless it is proved that the non-disclosure of the unknown fact in time is wholly or partly attributable to him.

*Article 4*

1. No one shall be liable to be tried or punished again in criminal proceedings under the jurisdiction of the same State for an offence for which he has already been finally acquitted or convicted in accordance with the law and penal procedure of that State.

2. The provisions of the preceding paragraph shall not prevent the reopening of the case in accordance with the law and penal procedure of the State concerned, if there is evidence of new or newly discovered facts, or if there has been a fundamental defect in the previous proceedings, which could affect the outcome of the case.

3. No derogation from this Article shall be made under Article 15 of the Convention.

*Article 5*

Spouses shall enjoy equality of rights and responsibilities of a private law character between them, and in their relations with their children, as to marriage, during marriage and in the event of its dissolution. This Article shall not prevent States from taking such measures as are necessary in the interests of the children.

*Article 6*

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply and state the extent to which it undertakes that the provisions of this Protocol shall apply to such territory or territories.

*Article 3*

Lorsqu'une condamnation pénale définitive est ultérieurement annulée, ou lorsque la grâce est accordée, parce qu'un fait nouveau ou nouvellement révélé prouve qu'il s'est produit une erreur judiciaire, la personne qui a subi une peine en raison de cette condamnation est indemnisée, conformément à la loi ou à l'usage en vigueur dans l'Etat concerné, à moins qu'il ne soit prouvé que la non-révélation en temps utile du fait inconnu lui est imputable en tout ou en partie.

*Article 4*

1. Nul ne peut être poursuivi ou puni pénalement par les juridictions du même Etat en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de cet Etat.

2. Les dispositions du paragraphe précédent n'empêchent pas la réouverture du procès, conformément à la loi et à la procédure pénale de l'Etat concerné, si des faits nouveaux ou nouvellement révélés ou un vice fondamental dans la procédure précédente sont de nature à affecter le jugement intervenu.

3. Aucune dérogation n'est autorisée au présent article au titre de l'article 15 de la Convention.

*Article 5*

Les époux jouissent de l'égalité de droits et de responsabilités de caractère civil entre eux et dans leurs relations avec leurs enfants au regard du mariage, durant le mariage et lors de sa dissolution. Le présent article n'empêche pas les Etats de prendre les mesures nécessaires dans l'intérêt des enfants.

*Article 6*

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera le présent Protocole, en indiquant la mesure dans laquelle il s'engage à ce que les dispositions du présent Protocole s'appliquent à ce ou ces territoires.

*Artikel 3*

Har en lagakraftvunnen dom varigenom någon dömts för brottslig gärning senare upphävts eller nåd beviljats på grund av en ny eller nyuppdagad omständighet, som styrkt att domen var felaktig, skall den som undergått straff till följd av domen gottgöras i enlighet med den berörda statens lag eller praxis, om det inte visas att det helt eller delvis berott på honom själv att den tidigare ej kända omständigheten inte blivit uppdagad i tid.

*Artikel 4*

1. Ingen får rannsakas eller straffas på nytt genom brottmålsförfarande i samma stat för ett brott för vilket han redan blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat.

2. Bestämmelserna i föregående moment skall inte utgöra hinder för att målet tas upp på nytt i enlighet med lagen och rättegångsordningen i den berörda staten, om det föreligger bevis om nya eller nyuppdagade omständigheter eller om ett grovt fel begåtts i det tidigare rättegångsförfarandet som kan ha påverkat utgången i målet.

3. Ingen inskränkning i denna artikel får göras med stöd av artikel 15 i konventionen.

*Artikel 5*

Makar skall vara likställda i fråga om rättigheter och ansvar av privaträttslig natur inbördes samt i förhållande till sina barn, vid äktenskapets ingående, under äktenskapet och i händelse av dess upplösning. Denna artikel skall inte utgöra hinder för staterna att vidta sådana åtgärder som är nödvändiga i barnens intresse.

*Artikel 6*

1. Varje stat kan vid tidpunkten för undertecknandet eller när den deponerar sitt ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrument uppge på vilket territorium eller vilka territorier detta protokoll skall vara tillämpligt samt ange i vilken utsträckning den åtar sig att tillämpa protokollets bestämmelser på detta territorium eller dessa territorier.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of two months after the date of receipt by the Secretary General of such declaration.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn or modified by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal or modification shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of two months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

4. A declaration made in accordance with this Article shall be deemed to have been made in accordance with paragraph 1 of Article 63 of the Convention.

5. The territory of any State to which this Protocol applies by virtue of ratification, acceptance or approval by that State, and each territory to which this Protocol is applied by virtue of a declaration by that State under this Article, may be treated as separate territories for the purpose of the reference in Article 1 to the territory of a State.

#### *Article 7*

1. As between the States Parties, the provisions of Articles 1 to 6 of this Protocol shall be regarded as additional Articles to the Convention, and all the provisions of the Convention shall apply accordingly.

2. Nevertheless, the right of individual recourse recognised by a declaration made under Article 25 of the Convention, or the acceptance of the compulsory jurisdiction of the Court by a declaration made under Article 46 of the Convention, shall not be effective in relation to this Protocol unless the State concerned has made a statement recognising such right, or accepting such jurisdiction in respect of Articles 1 to 5 of this Protocol.

2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application du présent Protocole à tout autre territoire désigné dans la déclaration. Le Protocole entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de deux mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée ou modifiée en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait ou la modification prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de deux mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

4. Une déclaration faite conformément au présent article sera considérée comme ayant été faite conformément au paragraphe 1 de l'article 63 de la Convention.

5. Le territoire de tout Etat auquel le présent Protocole s'applique en vertu de sa ratification, de son acceptation ou de son approbation par ledit Etat, et chacun des territoires auxquels le Protocole s'applique en vertu d'une déclaration souscrite par ledit Etat conformément au présent article, peuvent être considérés comme des territoires distincts aux fins de la référence au territoire d'un Etat faite par l'article 1.

#### *Article 7*

1. Les Etats Parties considèrent les articles 1 à 6 du présent Protocole comme des articles additionnels à la Convention et toutes les dispositions de la Convention s'appliquent en conséquence.

2. Toutefois, le droit de recours individuel reconnu par une déclaration faite en vertu de l'article 25 de la Convention ou la reconnaissance de la juridiction obligatoire de la Cour faite par une déclaration en vertu de l'article 46 de la Convention ne s'exercera en ce qui concerne le présent Protocole que dans la mesure où l'Etat intéressé aura déclaré reconnaître ledit droit ou accepter ladite juridiction pour les articles 1 à 5 du Protocole.

2. Varje stat kan när som helst vid en senare tidpunkt, genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av detta protokoll till ett annat territorium som uppges i förklaringen. Med avseende på ett sådant territorium träder protokollet i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot förklaringen.

3. Varje förklaring som avgetts i enlighet med de båda föregående momenten kan, med avseende på ett territorium som har uppgetts i förklaringen, återkallas eller ändras genom en underrättelse ställd till generalsekreteraren. Återkallelsen eller ändringen gäller från den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot underrättelsen.

4. En förklaring som avgetts i enlighet med denna artikel skall anses ha tillkommit i överensstämmelse med artikel 63 mom. 1 i konventionen.

5. Varje stats territorium, varpå detta protokoll är tillämpligt till följd av denna stats ratifikation, antagande eller godkännande, liksom varje territorium, varpå protokollet är tillämpligt på grund av en av samma stat avgiven förklaring med stöd av denna artikel, kan betraktas som särskilda territorier när det gäller hänvisningen i artikel 1 till en stats territorium.

#### *Artikel 7*

1. I förhållandet mellan de stater som är parter skall bestämmelserna i artiklarna 1–6 i detta protokoll anses som tilläggsartiklar till konventionen, och alla konventionens bestämmelser skall tillämpas i enlighet därmed.

2. Dock skall den rätt för enskilda personer att göra framställningar som erkänts genom en förklaring avgiven enligt artikel 25 i konventionen, eller en förklaring om godtagande av domstolens tvingande jurisdiktion, avgiven enligt artikel 46 i konventionen, inte gälla vad avser detta protokoll, om inte den berörda staten förklarar sig erkänna denna rätt eller godta denna jurisdiktion beträffande artiklarna 1–5 i detta protokoll.

*Article 8*

This Protocol shall be open for signature by member States of the Council of Europe which have signed the Convention. It is subject to ratification, acceptance or approval. A member State of the Council of Europe may not ratify, accept or approve this Protocol without previously or simultaneously ratifying the Convention. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

*Article 9*

1. This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of two months after the date on which seven member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of Article 8.

2. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of two months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

*Article 10*

The Secretary General of the Council of Europe shall notify all the member States of the Council of Europe of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. any date of entry into force of this Protocol in accordance with Articles 6 and 9;
- d. any other act, notification or declaration relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 22nd day of November 1984, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

*Article 8*

Le présent Protocole est ouvert à la signature des Etats membre du Conseil de l'Europe qui ont signé la Convention. Il sera soumis à ratification, acceptation ou approbation. Un Etat membre du Conseil de l'Europe ne peut ratifier, accepter ou approuver le présent Protocole sans avoir simultanément ou antérieurement ratifié la Convention. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

*Article 9*

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de deux mois après la date à laquelle sept Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par le Protocole conformément aux dispositions de l'article 8.

2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par le Protocole, celui-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de deux mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

*Article 10*

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera à tous les Etats membres du Conseil de l'Europe :

- a. toute signature ;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation ;
- c. toute date d'entrée en vigueur du présent Protocole conformément à ses articles 6 et 9 ;
- d. tout autre acte, notification ou déclaration ayant trait au présent Protocole.

En foi de quoi, les soussignés dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Strasbourg, le 22 novembre 1984, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe.

*Artikel 8*

Detta protokoll står öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet som har undertecknat konventionen. Det skall ratificeras, antas eller godkännas. En medlemsstat i Europarådet får inte ratificera, anta eller godkänna detta protokoll utan tidigare eller samtidig ratifikation av konventionen. Ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

*Artikel 9*

1. Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter den dag då sju av Europarådets medlemsstater har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet i enlighet med bestämmelserna i artikel 8.

2. Med avseende på en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av protokollet träder detta i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter dagen för depositionen av ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrumentet.

*Artikel 10*

Europarådets generalsekreterare skall underrätta alla Europarådets medlemsstater om

- a. varje undertecknande;
- b. depositionen av varje ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrument;
- c. varje datum för detta protokolls ikraftträdande enligt artiklarna 6 och 9;

d. varje annan åtgärd, underrättelse eller förklaring som rör detta protokoll.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Strasbourg den 22 november 1984 på engelska och franska, vilka båda texter har samma giltighet, i ett enda exemplar, som skall vara deponerat i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall överlämna bestyrkta avskrifter till varje medlemsstat i Europarådet.

